

İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın E-Okul Uygulamasına Yönelik Algıları

Yılmaz ÖZKAN (*)

Ahmet AKBABA (**)

Öz: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin, Milli Eğitim Bakanlığı'nın e-okul uygulamasına yönelik algıları, bu uygulamanın eğitim sistemine katkısı, sistemin işleyişi başarısı ile olumlu ve olumsuz yönleri hakkındaki görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Evrenimiz Van ili olarak tespit edilmiştir. Van ilinde bulunan 5 eğitim bölgesinden 10 İlköğretim Okulu seçkisiz örneklem yöntemiyle seçilmek suretiyle toplamda 303 Öğretmen ve 26 Okul Yöneticisine anket uygulanmıştır. Uygulanan anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiş, sonrasında da tanımlayıcı istatistiklerde değişkenlere ait gerekli karşılaştırmalar uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak yapılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda; e-okul uygulamasının sınıf geçme defteri, not cetveli gibi belgeleri ortadan kaldırarak zaman ve işgücü kaybını önlediği görüşü ilk sırada yer alan avantaj olarak belirlenmiştir. Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi ise e-okul uygulamasının en önemli dezavantajı olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Algı, eğitim, e-okul, teknoloji.

The Perceptions of Elementary School Administrators and Teachers Concerning the E-School Application of the Ministry of National Education

Abstract: The present study aimed at revealing the perceptions of elementary school administrators and teachers concerning the e-school application of the Ministry of National Education as well as their opinions regarding the contribution of this application to education system, the success of the application, and the positive and negative aspects of the application.

The research universe was the province of Van. 10 elementary schools were selected from 5 educational regions of the province of Van by random sampling. Questionnaires were administered to a total of 303 teachers and 26 school administrators. The data obtained via the questionnaires were analyzed by using the statistical package named SPSS in the computer environment. Then, necessary comparisons pertaining to variables in descriptive statistics were made by using appropriate statistical methods.

In the present study, it was concluded that the school administrators and teachers considered it the most important advantage of the e-school application that it prevented time and labor loss by eliminating some documents including promotion (passing a grade) books, grade sheets, etc. The activation of "save" button through administrator module in some operations was stated to be the most important disadvantage of the e-school application.

Keywords: Perception, education, e-school, technology.

*) Eğitim Müfettişi, (e-posta: y.72@hotmail.com)

**) Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi (e-posta: ahmetakbaba13@gmail.com)

Giriş

Tüm dünya milletlerinin çağımızın vazgeçilmezi olarak gördükleri bilim ve teknoloji-deki ilerleme ve gelişme gayretleri, doğal olarak eğitim sistemini büyük ölçüde etkilemiş ve eğitim teknolojilerinin gelişmesine ve eğitimde daha çok teknoloji kullanımına yol açmıştır.

Yönetim, örgütü amacına ulaştırmak için elde bulunan bütün kaynakları ve imkânları en iyi biçimde kullanma bilimi ve sanatıdır. Başka bir deyişle, grup gayretleri ile işlerin başarıma sanatı ve bilimidir. Her iki tanımdan da yola çıkarsak yönetimi bir bilim ve sanat olarak nitelendirebiliriz (Erdoğan, 2000). Okul yöneticileri, okulu amaçlarına göre yaşatmaya çalışırlar. Okul yöneticileri, kurumun gelişmesi için beraberinde çalışan insan ve madde kaynaklarından en uygun biçimde yararlanarak, öğrenciler için en geçerli amaçları, araçları ve öğrenim süreçlerini saptayarak hedeflere ulaşabilen kişilerdir (Taymaz, 2000).

Öğretmenler ve yöneticiler geçmişteki deneyimlerini, grupla çalışma geleneklerini, iş beklentilerini, tutumlarını ve bireysel amaçlarını okula getirirler. Onların beklentileri ve bireysel tutumları davranışı güdülemek için algılarıyla birleşir. Daha da ötesinde; bu değişkenler yönetici ve öğretmenlerin işlerine karşı bilişsel yönelimlerini etkiler (Altun, 2001). Dolayısıyla bu kadar etki alanı güçlü olan algı kavramı üzerinde durmakta fayda vardır.

Algı, dışarıdan gelen uyarıcıların duyu organları aracılığıyla beyne taşınması, beynin değerlendirme merkezinde analiz, sentez ve değerlendirmeye tabi tutulması olarak da ifade edilebilir. Algı kavramı ve bireylere olan etkileri belirtildikten sonra yine çağımızda artık eğitimin her noktasında yerini alan bilgisayar ve internet kullanımı konularında da bilgiler verme gereği ortaya çıkmaktadır.

Bireyin algılaması, kişiliğinden, beklentilerinden, sosyal, politik yöneliminden, yaş, cinsiyet, sağlık, eğitim, aile ilişkileri gibi etmenlerden etkilenebilir (Bingöl, 1998). Bilgisayar ve internet teknolojilerinin hızlı gelişimi, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yeni olanaklara ve uygulamalara yol açmaktadır. Günümüzde kitap ve ansiklopedilerin yerini internet almıştır. Bu anlamda internetin, çağımızın en gelişmiş bilgi edinme aracı olduğunu söyleyebiliriz (Gültekin, 2010).

Yaşadığımız yüzyılda bilgi teknolojileri hayatımızın her safhasında kendini hissettirmektedir. İşyerinde, evde, sokakta dahi iç içe olduğumuz bilgi teknolojileri yaşantımızı kuşatmış durumdadır, artık vazgeçilemez parçası olmuştur. Teknoloji nasıl tanımlanırsa tanımlansın, hayatımızı kolaylaştıran, verimliliğimizi artıran değişim ve gelişimdir (Mortaş, 2008). Bilgi teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması günümüzde toplumların “Bilgi Toplumu” haline gelmesine neden olmuştur (Akkoyunlu, 1995). “Bilgi Toplumu”nun oluşmasında elbette ki internetin yeri yadsınamaz. Dolayısıyla bu yönüyle internetin dünya tarihindeki geçmişine bakmakta fayda olacaktır.

İnternet destekli öğrenme, öğretim uygulamalarının, internet teknolojileri kullanılarak öğretme-öğrenme süreçlerine yansıtılmasıdır. İnternet destekli öğrenme, öğrenene ve öğretmene pek çok yararlar sağlamaktadır (Owston, 1997; Horton, 2000; Akt.: Kılıç, Karadeniz ve Karataş, 2003).

E-Okul Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2007 yılının Ocak ayında kullanıma açılmış olan bir okul yönetim bilgi sistemi yazılımıdır. Bir öğrencinin okula kaydından başlayıp, mezuniyetine kadar olan tüm süreci içerir. Ülkemizdeki tüm resmi ve özel ilköğretim okulları, anaokulları ve özel eğitim okulları e-okul modülüne giriş yapmaktadır. Öğrencinin okula kaydı, dosya bilgilerinin ve resminin sisteme işlenmesi, nakil alma ve nakil verme işlemleri, devamsızlık girişi ve devamsızlık takibi, okulun ders programının, okutulacak derslerin ve dersi okutacak öğretmenlerin bilgilerinin işlenmesi, sınav tarihleri ve gelişim raporu işlemleri e-okul sistemi üzerinden yapılabilmektedir. Hatta öğrencilerin sınav ve projelerden aldıkları notların sisteme işlenmesi, öğrenciye karne, takdir, teşekkür ve diploma gibi belgelerin verilmesi bu sistem üzerinden yapılmaktadır (http://www.meb.gov.tr/ADSL/adsl_index.html).

Öğrenci velisi internet aracılığıyla okula gelmeden öğrencisinin notlarını ya da devamsızlık durumunu takip edebilme olanağına sahip olmaktadır. Ayrıca veli toplantı tarihlerinin velilere bildirilmesi de e-okul sistemi aracılığıyla gerçekleştirilebilmektedir. Bu uygulamanın okul-aile ve öğretmen arasındaki etkileşime olumlu yönde bir katkıda bulunacağı söylenebilir.

Eğitimin ilk akla gelen ögesi de, eğitimin temelini ve en önemli basamağını oluşturan “İlköğretim Okulları” ve bu kurumlarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerdir. Bu nedenle bir toplumun geleceğini şekillendiren ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerin bilişim teknolojilerine, internete nasıl baktığının ve internet kullanımının Milli Eğitim Bakanlığındaki yansıması olan e-okul uygulamaları hakkındaki tutumlarının saptanmasına ilişkin kapsamlı bir araştırmanın ve değerlendirmenin yapılması gereği ortaya çıkmaktadır. Bütün bu açıklamalar ışığında araştırmanın problemini; “İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin MEB’in, e-okul uygulamasına yönelik algılarının neler olduğu” sorusu oluşturmaktadır.

Amaç

Araştırmanın temel amacı; İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin, 2007 yılının Ocak ayında uygulamaya konulan e-okul uygulamasına yönelik algılarını belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul uygulamasına yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Branş ve kıdem ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin e-okul uygulaması hakkındaki algılarını etkilemekte midir?

3. İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul uygulamasına yönelik algı düzeyleri evde internet bağlantısının olmasına ya da olmamasına göre farklılaşmakta mıdır?

4. İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin daha önce bilgisayar eğitimi almaları e-okul uygulamasından faydalanma düzeyinde anlamlı farklılaşmalara yol açmakta mıdır?

5. İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin algılarına göre e-okul uygulamasının avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Önem

Yapılandırmacı eğitim anlayışı ile yenilenen eğitim sistemimiz birçok alanda köklü bir değişim sürecine girmiştir. Bu değişim sürecinde; eğitim sistemimizin bütün değişkenleri çağın teknolojik gelişmelerine paralel olarak yapılandırılmış ya da başka bir ifade ile yenilenmiştir. Ancak eğitim sistemimizdeki bu yenileşme hareketi, eğitim sistemimizde bir takım yeni değişkenlerin de oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu yeni değişkenlerden ya da alt sistemlerden en önemlilerinden bir tanesinin de e-okul uygulaması olduğunu söyleyebiliriz.

E-Okul uygulamasının eğitim sistemine katkısını, bu uygulamanın olumlu ve olumsuz yönlerini, sistemin işleyişini ve başarısını en iyi değerlendirecek olanlar, onu kullanan yönetici ve öğretmenlerdir. Bu araştırmayla yönetici ve öğretmenlerin e-okul uygulamasının eğitim sistemine katkısı, sistemin işleyişi ve başarısı ile olumlu ve olumsuz yönleri hakkındaki görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yapılan bu çalışmayla yukarda belirtilen yönetici ve öğretmen görüşleri doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığına e-okul uygulamasının zayıf ve güçlü yanlarının ortaya konulması konusunda dönüt sağlamak ve e-okul uygulamalarının geliştirilmesine ve iyileştirilmesine katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada genel tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya günümüzde var olan bir durumu olduğu şekliyle araştırmayı amaçlayan yaklaşımlardır. Bu araştırmalarda herhangi bir şekilde sonucu etkileme ve değiştirme gayesi yoktur. Genel tarama modellerinde hedef, çok sayıda elemana sahip olan evren hakkında bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da anlamlı bir örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir (Karasar, 2003). Araştırma, e-okul uygulamasına yönelik olarak ilköğretim okulunda çalışan yönetici ve öğretmen algılarının neler olduğunun tespit edilmesi için genel tarama modeli ile yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Evrenimiz Van İl'i olarak tespit edilmiştir. Van İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, Van İl Merkezinde 76 İlköğretim Okulunun olduğu ve bu okulların bulunduğu merkezlerin coğrafi konumlarına göre kümelenerek 5 Eğitim Bölgesine ayrıldığı belirtilmiştir. Ancak bu İlköğretim Okulların tümüne ulaşmak zaman ve maliyet bakımından mümkün görülmemiştir. Dolayısıyla Van İl Merkezinde bulunan bu 5 Eğitim Bölgesinin her birinden 2'şer İlköğretim Okulu seçkisiz örneklem yöntemiyle tespit edilerek çalışma grubumuz olarak toplamda 10 İlköğretim Okulu, bu okullarda görev yapmakta olan 303 Öğretmen ve 26 Okul Yöneticisine ölçek uygulanmıştır. Çalışmamız sadece Van İl Merkezinden seçilen bu 10 İlköğretim Okulu ile sınırlı tutulmuş olup, Van'a bağlı Merkez Köy ve İlçe İlköğretim Okulları kapsama dahil edilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, daha önce benzer konu ile ilgili bir çalışma yapmış olan Nazlı GÜLTEKİN isimli araştırmacının geliştirmiş olduğu "Öğretmen ve İdarecilerin E-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşleri" isimli ölçek, kendisinden izin alınmak suretiyle ve tarafımızdan konunun uzmanı olan öğretim üyelerinden de görüş alınıp yeniden birtakım düzenlemelere tabii tutularak kullanılmıştır. Ölçek, Erciş ilçesinde 5 okuldaki 12 yönetici ve 30 öğretmene ön test olarak uygulanıp güvenirlik katsayısı $r=0.90$ bulunmuş güvenirliği test edildikten sonra asıl evrene uygulamaya geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Uygulanan anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiş, sonrasında da tanımlayıcı istatistiklerde değişkenlere ait gerekli karşılaştırmalar uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın örneklemi oluşturanların demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Anketi yanıtlayanların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

		N	%
Cinsiyet	Kadın	134	40.7
	Erkek	195	59.3
Görevi	Öğretmen	303	92.1
	Okul Yöneticisi	26	7.9
Branş	Sınıf Öğretmeni	186	56.5
	Matematik Öğretmeni	13	4.0
	Türkçe Öğretmeni	21	6.4
	İngilizce Öğretmeni	20	6.1
	Fen ve Teknoloji Öğretmeni	15	4.6
	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	13	4.0
	Müzik Öğretmeni	6	1.8
	Din Kült. ve Ahlak Bil. Öğretmeni	12	3.6
	Bilişim Teknolojileri Öğretmeni	3	0.9
	Rehber Öğretmen	3	0.9
	Beden Eğitimi Öğretmeni	6	1.8
	Görsel Sanatlar Öğretmeni	8	2.4
	Teknoloji Tasarım Öğretmeni	10	3.0
	Okul Öncesi Öğretmeni	13	4.0
Kıdem	1 - 5 Yıl	134	40.7
	5 - 10 Yıl	96	29.2
	10 -15 Yıl	56	17.0
	15 - 20 Yıl	13	4.0
	20 Yıl ve Üzeri	30	9.1

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların % 40.7 (134)'si kadın, %59.3 (195)'ü erkek, %92.1'i öğretmen, %7.9'u okul yöneticileri, % 56,5'i Sınıf Öğretmeni, % 43,5'i diğer branşlardaki öğretmeni, %40.7'inin kıdeminin 1-5 yıl olduğu görülmektedir.

Araştırmanın örneklemini oluşturanların bilgisayarla ilgili özelliklerine göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Anketi yanıtlayanların Bilgisayarla ilgili Özelliklerine Göre Dağılımları

		N	%
Evde Bilgisayar Olma Durumu	Evet	296	90.0
	Hayır	33	10.0
Evde İnternet Olma Durumu	Evet	262	79.6
	Hayır	67	20.4
Okulda İnternet Olma Durumu	Evet	327	99.4
	Hayır	2	0.6
Derste Bilgisayar Kullanımı	Hiçbir Zaman	71	21.6
	Ara Sıra	114	34.7
	Bazen	94	28.6
Derste İnternet Kullanımı	Hiçbir Zaman	138	41.9
	Ara Sıra	90	27.4
	Bazen	80	24.3
	Sık Sık	13	4.0
	Her Zaman	8	2.4

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların %90'ı evlerinde bilgisayara sahip olduğu, %79.6'sı evlerinde internet bağlantısı olduğu, % 99.4'ü görev yaptıkları okullarında internet olanakları olduğunu, %21,6'sı derslerinde bilgisayar olanaklarını kullanmadığını, %78,4'ünün ise derslerinde bilgisayar kullandığı, derslerde %41.9 İnterneti hiçbir zaman kullanmadığını belirtirken, %2,4 ise her zaman interneti derslerde kullandıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmaya katılan öğretmen ve okul yöneticilerinin %93,6'sı daha önce bilgisayar eğitimi aldıklarını ifade etmişlerdir. Bu eğitimi alanların çoğunluğu (%40,7) hizmet içi eğitim kurslarından faydalanarak, %29,2'si lisans eğitimleri esnasında, %21,3'ü özel bilgisayar kursları aracılığı ile ve geri kalan %8.8 katılımcı ise diğer imkanlar aracılığı ile bilgisayar eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir.

E-Okul'un Kullanımı

Bu başlık altında katılımcıların ile ilgili dört maddeye ilişkin görüşleri incelenmiş ve elde edilen sonuçlar

Tablo 3. e-okul'un kullanımı

Sıra	Anket Maddesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	E-Okul Kullanıcı Kılavuzunun Yapılacak Tüm İşlemlerde Gerekli Bilgiyi Sağlamaktadır.	f %	7 (2.1)	21 (6.4)	40 (12.2)	182 (55.3)	79 (24.0)
2	E-Okul'da işlem yapılması için tanınan 10 dakikalık bağlantı süresi yetersiz kalmaktadır.	f %	15 (4.6)	39 (11.9)	11 (3.3)	99 (30.1)	165 (50.2)
3	Bilgisayarı iyi kullanamayanlar, E-Okul'u kullanmakta zorlanmaktadır.	f %	17 (5.2)	45 (13.7)	28 (8.5)	136 (41.3)	103 (31.3)
4	Giriş işlemleri yapılırken ekrandaki uyarılar kullanıcıları yönlendirmektedir.	f %	5 (1.5)	19 (5.8)	18 (5.5)	197 (59.9)	90 (27.4)

Tablo 3'da verilen değerler incelendiğinde, katılımcıların yaklaşık %79'luk bir bölümü e-okul kullanıcı kılavuzunun yeterli olduğu ve gerekli bilgileri sağladığı yönünde görüş ifade etmişlerdir. E-Okul işlemlerinin yapılabilmesi için verilen 10 dakikalık bağlantı süresi katılımcıların yaklaşık %80'i tarafından yetersiz bulunmuştur. Bilgisayarı iyi kullanma durumunun e-okul'u düzgün kullanma durumuna yansıdığını söyleyen katılımcılar ise yaklaşık %73 oranında belirlenmiştir. E-Okul'a giriş işlemlerinde ekrandaki uyarıların kullanıcıları yönlendirdiğini söyleyen katılımcıların oranı ise yaklaşık %87 olarak belirlenmiştir.

E-Okul'un Avantajları

Bu başlık altında katılımcıların e-okul'un avantajları ile ilgili on dört maddeye ilişkin görüşleri incelenerek Tablo 4'de belirtilmiştir.

Tablo 4. E-Okul Avantajları

Sıra	Anket Maddesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	E-Okul kullanımı kağıt ve mürekkep tüketimini azaltır.	f %	6 (1.8)	5 (1.5)	7 (2.1)	92 (28.0)	219 (66.6)
2	E-Okul sayesinde öğrencilerle ilgili gerekli bilgilere kolayca ulaşılmaktadır.	f %	2 (0.6)	7 (2.1)	9 (2.7)	146 (44.4)	165 (50.2)
3	E-Okul'la öğrenci kaydı daha kolay yapılmaktadır.	f %	0 (0.0)	4 (1.2)	16 (4.9)	143 (43.5)	166 (50.5)
4	E-Okul'la öğrenci nakli daha kolay ve daha kısa sürede olmaktadır.	f %	0 (0.0)	2 (0.6)	25 (7.6)	126 (38.3)	176 (53.5)
5	E-Okul sayesinde öğrenci notları kısa sürede girilmektedir.	f %	1 (0.3)	3 (0.9)	7 (2.1)	110 (33.4)	208 (63.2)
6	E-Okul sayesinde not ortalamalarının öğretmenler tarafından hesaplanmasına gerek kalmamaktadır.	f %	3 (0.9)	2 (0.6)	4 (1.2)	91 (27.7)	229 (69.6)
7	Tüm notların aynı anda görülebilmesi not verirken öğretmenlere kolaylık sağlamaktadır.	f %	7 (2.1)	3 (0.9)	4 (1.2)	108 (32.8)	207 (62.9)
8	Seçilen derse ve sınıfa göre doldurulması gereken çizelgenin otomatik olarak değişmesi işlemleri kolaylaştırmaktadır.	f %	1 (0.3)	2 (0.6)	10 (3.0)	130 (39.5)	186 (56.5)
9	Girilen bir bilginin tüm belgelere aktarılması bir çok işi kolaylaştırmaktadır.	f %	1 (0.3)	3 (0.9)	11 (3.3)	132 (40.1)	182 (55.3)
10	Okula gelmeyen veya gönderilmeyen öğrenciler e-okul sayesinde kolayca tespit edilebilmektedir.	f %	4 (1.2)	8 (2.4)	11 (3.3)	151 (45.9)	155 (47.1)
11	Sınavlarda alınan notların ayrıntılı görülmesi okulun kendini değerlendirmesini sağlamaktadır.	f %	3 (0.9)	4 (1.2)	20 (6.1)	152 (46.2)	150 (45.6)
12	Hesaplamalarda hatanın olmaması işleri kolaylaştırmaktadır.	f %	0 (0.0)	5 (1.5)	4 (1.2)	121 (36.8)	199 (60.5)
13	Sınıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırması zaman ve işgücü kaybını önlemektedir.	f %	0 (0.0)	4 (1.2)	6 (1.8)	87 (26.4)	232 (70.5)
14	Veli bilgilendirme sistemi ile veliler okula gelmeden, çocukları hakkında gerekli bilgilere sahip olmaktadır.	f %	8 (2.4)	18 (5.5)	23 (7.0)	119 (36.2)	161 (48.9)

E-Okul kullanımının avantajlarının ele alındığı Tablo 4’de katılımcıların neredeyse tamamına yakını (%94.6) e-okul kullanımının kağıt ve mürekkep tüketimini azaltarak tasarruf sağladığını belirtmişlerdir. E-Okul’un öğrenci bilgilerine kolayca ulaşım sağladığı konusuna katılımlarını belirten bireylerin oranı %94.6 olarak elde edilirken bu yönde kararsız olduğunu söyleyen veya bu duruma katılmadıklarını ifade edenlerin oranı neredeyse yok denecek kadar az bulunmuştur. E-Okul uygulamalarının okullara öğrenci kaydını kolaylaştırdığını söyleyen katılımcıların oranı %94 olarak elde edilirken, yaklaşık %5’lik bir kesim bu yönde kararsız olduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen ve okul yöneticilerin yaklaşık %91’lik bir bölümü öğrenci nakli konusunda da e-okul uygulamalarının avantaj sağladığı yönünde görüş belirtmişlerdir. E-Okul’un öğrenci notlarının girilmesinde öğretmenlere ve okul yöneticilerine büyük kolaylık sağladığını ifade edenlerin oranı yaklaşık %97 olarak elde edilirken, not ortalamalarının hesaplanmasında da kolaylık sağladığını ifade edenlerin oranı da aynı şekilde yaklaşık %97 olarak bulunmuştur.

E-Okul uygulamaları ile tüm notların aynı anda görülebilmesinin not verirken öğretmenlere büyük kolaylık sağladığını ifade eden katılımcıların oranı yaklaşık %96 olarak bulunmuştur. Yine seçilen derse ve sınıfa göre doldurulan çizelgelerin değiştirilme işlemlerini kolaylaştırdığını ifade edenlerin oranı %96 olarak elde edilmiştir. Girilen herhangi bir bilginin tüm belgelere aktarılması nedeniyle e-okul uygulamasının avantajlı olduğunu söyleyenlerin oranı yaklaşık olarak %95’dir.

Sınavlarda alınan notlara dair ayrıntılı bilgilendirmenin okulun kendini değerlendirmesi bakımından avantajlı olduğunu düşünenlerin oranı yaklaşık %92 oranında elde edilmiştir. Bazen öğrencilerin not ve devam gibi durumlarının hesaplanmasında çeşitli hatalar yapılabilmektedir. E-Okul uygulaması ile bu hatanın ortadan kaldırıldığını ve işleri kolaylaştırdığını düşünen bireylerin oranı yaklaşık %97 olarak elde edilmiştir.

Zaman ve işgücü kaybını azaltması bakımından e-okul uygulamasının avantaj sağladığını belirten katılımcı oranı ise yaklaşık %97 olarak bulunmuştur. E-Okul uygulamaları içinde bulunan veli bilgilendirme sisteminin, velilerin okula gelmeden çocukları hakkında bilgi sahibi olmaları bakımından avantajlı olduğunu söyleyen öğretmen ve idarecilerin oranı yaklaşık olarak %85’dir. Bu konuda kararsız olduğunu söyleyenler ise %7.0 olarak bulunmuştur. Aynı şekilde bu durumun bir avantaj teşkil etmediğini söyleyenlerin oranı da yaklaşık %8 civarında gözlenmiştir.

E-Okul'un Dezavantajları

Tablo 5. E-okul'un dezavantajları

Sıra	Anket Maddesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Öğrenci bilgilerini girmek uzun zaman almaktadır.	f %	46 (14.0)	104 (31.6)	46 (14.0)	100 (30.4)	33 (10.0)
2	Öğrenci bilgileri tam ve doğru girilmemektedir.	f %	55 (16.7)	120 (36.5)	61 (18.5)	81 (24.6)	12 (3.6)
3	E-Okul'a tam ve doğru girilmeyen bilgiler sorunun çıkmasına neden olmaktadır.	f %	30 (9.1)	61 (18.5)	59 (17.9)	140 (42.6)	39 (11.9)
4	Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı almak sıkıntı yaratmaktadır.	f %	23 (7.0)	54 (16.4)	63 (19.1)	118 (35.9)	71 (21.6)
5	Devamsızlıkları toplu girmek zor olmakta ve zaman almaktadır.	f %	27 (8.2)	69 (21.0)	81 (24.6)	107 (32.5)	45 (13.7)
6	Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır.	f %	22 (6.7)	38 (11.6)	49 (14.9)	125 (38.0)	95 (28.9)
7	Sınav tarihi ile sınav notunun girişleri arasındaki 10 günlük süre yeterli olmamaktadır.	f %	41 (12.5)	61 (18.5)	31 (9.4)	90 (27.4)	106 (32.2)

E-Okul kullanımının dezavantajlarının ele alındığı Tablo 5'de verilen değerler incelendiğinde öğrenci bilgilerini girmenin uzun zaman aldığını ifade eden katılımcıların oranı yaklaşık %40 olarak elde edilirken, bu duruma katılmayanların oranı %45 civarında olmuştur. Öğrencilere ait bilgilerin tam ve doğru girilmediği hususuna katılmayanların oranı yaklaşık %53 oranındadır. Buna karşılık bilgilerin doğru ve tam girilmediğini düşünenlerin oranı ise yaklaşık %28 civarındadır.

E-Okul'a tam ve doğru girilmeyen bilgilerin sorunun çıkardığını belirtenlerin oranı yaklaşık olarak %54 oranında elde edilirken, bu durumun böyle olmadığını ifade edenlerin oranı %28'de kalmıştır. Yaklaşık %18'lik bir kesim ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı alma noktasında e-okul uygulamalarında sorun yaşandığını belirten katılımcıların oranı yaklaşık %58 olarak elde edilmiştir. Buna karşılık bunun bir sorun olmadığını düşünen öğretmen ve yöneticilerin oranı ise yaklaşık %29 civarındadır.

Öğrenci devamsızlıklarının toplu girilmesi zorunlu olduğu için bunun zaman aldığını belirten katılımcıların oranı yaklaşık %46 olarak belirlenmiştir. Bazı işlemlerdeki kay-

detme işleminin yönetici modülünden aktif edilmesinin öğretmenlerin işlerini zorlaştırdığı yönündeki görüşler ise %67 olarak belirlenmiştir. Sınav tarihi ile sınav notu girişleri arasındaki sürenin kısa olduğunu söyleyenlerin oranı yaklaşık olarak %60 olarak elde edilmiştir.

E-Okul'daki Gerekli Olmayan İş ve İşlemler

Tablo 6. E-okul'daki gerekli olmayan iş ve işlemler

Sıra	Anket Maddesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Velilerle ilgili bazı gerekli olmayan bilgiler sisteme girilmektedir.	f %	28 (8.5)	97 (27.5)	46 (14.0)	95 (28.9)	63 (19.1)
2	Öğrencilerin okuduğu kitaplarla ilgili detaylı bilgiler istenmektedir.	f %	18 (5.5)	37 (11.2)	28 (8.5)	129 (39.2)	117 (35.6)
3	Geniş zaman isteyen bir görev olan proje görevi için ödev tarihi girilmektedir.	f %	15 (4.6)	36 (10.9)	42 (12.8)	144 (43.8)	92 (28.0)
4	Birçok işlemde güvenlik kodu istenmektedir.	f %	23 (7.0)	41 (12.5)	29 (8.8)	131 (39.8)	105 (31.9)

Tablo 6 da verilen bilgiler incelendiğinde, e-okul uygulamaları içerisinde velilerle ilgili bazı gerekli olmayan bilgilerin sisteme girildiğini ifade edenlerin oranı %58 olarak bulunmuştur. Buna karşılık bu tip bilgilerin gereksiz olmadığını düşünenlerin oranı ise %36'dır. Öğrencilerin okumuş oldukları kitaplara ait detaylı bilgilerin sisteme girilmesinin gerekli olmadığını ifade edenlerin oranı %65 civarında belirlenmiştir. Proje görevi için ödev tarihinin önceden giriliyor olmasının gerekli olmayan iş ve işlemler arasında olduğunu belirten öğretmen ve yöneticilerin oranı yaklaşık olarak %72 oranındadır. Aynı şekilde pek çok işlemde güvenlik kodunun istenmesinin de gereksiz olduğunu düşünenlerin oranı %72 civarındadır.

E-Okul'la İlgili Eksiklikler

Tablo 7. E-okul'la ilgili eksiklikler

Sıra	Anket Maddesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	E-Okul ve kullanımı ile ilgili öğretmen, idareci ve velilerin yeterince bilgilendirilmeleri gerekmektedir.	f %	9 (2.7)	18 (5.5)	21 (6.4)	143 (43.5)	138 (41.9)
2	Dönem sonlarındaki yoğunluk işlemleri aksatmaktadır.	f %	3 (0.9)	11 (3.3)	13 (4.0)	102 (31.0)	200 (60.8)
3	Özellikle 6, 7 ve 8. sınıflar için ders dağılım modülünün eklenmesi gerekmektedir.	f %	3 (0.9)	12 (3.6)	87 (26.4)	122 (37.1)	105 (31.9)
4	Sistemde öğrenci sözleşme tutanağının bulunması gerekmektedir.	f %	7 (2.1)	20 (6.1)	85 (25.8)	120 (36.5)	97 (29.5)
5	Sistemden diploma kayıt örneğinin alınması gerekmektedir.	f %	7 (2.1)	18 (5.5)	73 (22.2)	122 (37.1)	109 (33.1)

Tablo 7’de verilen değerler incelendiğinde e-okul kullanımı ile ilgili öğretmen, yönetici ve velilerin bilgilendirilmesi yönünde eksikliklerin olduğunu ifade edenlerin oranı yaklaşık %85 olarak elde edilmiştir. Dönem sonlarında meydana gelen yoğunluğun işleri aksattığını düşünenlerin oranı yaklaşık olarak %92 oranında belirlenmiştir. Özellikle 6, 7 ve 8.sınıflar için ders dağılım modülünün eksik olduğunu belirtenler %69’dur. Bu konuda yaklaşık %26’lık bir kesim kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Sistemdeki öğrenci sözleşme tutanağının eksikliğini belirtenlerin oranı %66 olarak elde edilmiştir. Bu konudaki kararsızların oranı ise %26 civarındadır. Sistemden diploma kayıt örneğinin alınamamasının eksiklik olduğunu belirten öğretmen ve yöneticilerin oranı yaklaşık %70’dir.

Sorular ve Demografik Faktörlerin Birlikte Değerlendirilmesi

Bu bölümde öğretmen ve okul yöneticilerinin e-okul uygulamalarına ilişkin görüşleri; görevleri, cinsiyetleri ve kıdemleri ile karşılaştırılmıştır. Tablolarda yer alan bulgular için “t testi” uygulanmıştır. Katılımcıların e-okul uygulamalarına ilişkin görüşleri cinsiyetleri açısından Tablo 8 de karşılaştırılarak incelenmiştir

	t	p
12.1 E-Okul Kullanıcı Kılavuzu'nun Yapılacak Tüm İşlemlerde Gerekli Bilgiyi Sağlamaktadır	-.0278	0.781
12.2 E-Okul'da işlem yapılması için tanınan 10 dakikalık bağlantı süresi yetersiz kalmaktadır	2.897**	0.004
12.3 Bilgisayarı iyi kullanamayanlar, E-Okul'u kullanma zorlanmaktadır	-1.546	0.123
12.4 Giriş işlemleri yapılırken ekrandaki uyarılar kullanıcıları yönlendirmektedir	2.065*	0.040
13.1E-Okul kullanımı kağıt ve mürekkep tüketimini azaltır	-0.570	0.569
13.2 E-Okul sayesinde öğrencilerle ilgili gerekli bilgilere kolayca ulaşılmaktadır	-1.494	0.136
13.3 E-Okul'la öğrenci kaydı daha kolay yapılmaktadır	-2.067*	0.039
13.4 E-Okul'la öğrenci nakli daha kolay ve daha kısa sürede olmaktadır	-3.250**	0.001
13.5 E-Okul sayesinde öğrenci notları kısa sürede girilmektedir	-2.054*	0.041
13.6 E-Okul sayesinde not ortalamalarının öğretmenler tarafından hesaplanmasına gerek kalmamaktadır	-0.948	0.344
13.7 Tüm notların aynı anda görülebilmesi not verirken öğretmenlere kolaylık sağlamaktadır	0.486	0.627
13.8 Seçilen derse ve sınıfa göre doldurulması gereken çizelgenin otomatik olarak değişmesi işlemleri kolaylaştırmaktadır	-0.512	0.609
13.9 Girilen bir bilginin tüm belgelere aktarılması birçok işi kolaylaştırmaktadır	-0.347	0.729
13.10 Okula gelmeyen veya gönderilmeyen öğrenciler E-Okul sayesinde kolayca tespit edilebilmektedir	-2.094*	0.037
13.11 Sınavlarda alınan notların ayrıntılı görülmesi okulun kendini değerlendirmesini sağlamaktadır	-2.015*	0.045
13.12 Hesaplamalarda hatanın olmaması işleri kolaylaştırmaktadır	-1.936	0.054
13.13 Sınıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırması zaman ve işgücü kaybını önlemektedir	-1.516	0.131
13.14 Veli bilgilendirme sistemi ile veliler okula gelmeden, çocukları hakkında gerekli bilgilere sahip olmaktadır	-1.594	0.112
14.1 Öğrenci bilgilerini girmek uzun zaman almaktadır	2.176*	0.030
14.2 Öğrenci bilgileri tam ve doğru girilmemektedir	0.684	0.495
14.3 E-Okul'a tam ve doğru girilmeyen bilgiler sorun çıkmasına neden olmaktadır.	0.911	0.363
14.4 Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı almak sıkıntı yaratmaktadır	0.921	0.358
14.5 Devamsızlıkları toplu girmek zor olmakta ve zaman almaktadır	2.209*	0.028
14.6 Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır	1.424	0.155

14.7 Sınav tarihi ile sınav notunun girişleri arasındaki 10 günlük süre yeterli olmamaktadır	0.967	0.334
15.1 Velilerle ilgili bazı gerekli olmayan bilgiler sisteme girilmektedir	1.162	0.246
15.2 Öğrencilerin okuduğu kitaplarla ilgili detaylı bilgiler istenmektedir.	1.912	0.057
15.3 Geniş zaman isteyen bir görev olan proje görevi için ödev tarihi girilmektedir	1.251	0.212
15.4 Birçok işlemde güvenlik kodu istenmektedir	2.179*	0.030
16.1 E-Okul ve kullanımı ile ilgili öğretmen, idareci ve velilerin yeterince bilgilendirilmeleri gerekmektedir	1.286	0.199
16.2 Dönem sonlarındaki yoğunluk işlemleri aksatmaktadır	0.205	0.838
16.3 Özellikle 6, 7 ve 8.sınıflar için ders dağılım modülünün eklenmesi gerekmektedir	-2.242*	0.026
16.4 Sistemde öğrenci sözleşme tutanağının bulunması gerekmektedir	-2.184*	0.030
16.5 Sistemden diploma kayıt örneğinin alınması gerekmektedir	-2.472*	0.014

Tablo 8'e göre $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık gösteren maddeler aşağıda belirtilmiştir.

- Madde 12.2 : E-Okul'da işlem yapılması için tanınan 10 dakikalık bağlantı süresi yetersiz kalmaktadır ($t=2.897$; $p=0.004$).
- Madde 12.4: Giriş işlemleri yapılırken ekrandaki uyarılar kullanıcıları yönlendirmektedir ($t=2.065$, $p=0.04$).
- Madde 13.3 : E-Okul ile öğrenci kaydı daha kolay yapılmaktadır ($t=-2.067$; $p=0.039$)
- Madde 13.4 : E-Okul ile öğrenci nakli daha kolay ve daha kısa sürede olmaktadır ($t=-3.250$; $p=0.001$).
- Madde 13.5: E-Okul sayesinde öğrenci notları kısa sürede girilmektedir ($t=-2.054$; $p=0.041$).
- Madde 13.10: Okula gelmeyen veya gönderilmeyen öğrenciler e-okul sayesinde kolayca tespit edilebilmektedir ($t=-2.094$; $p=0.037$).
- Madde 13.11: Sınavlarda alınan notların ayrıntılı görülebilmesi okulun kendini değerlendirmesini sağlamaktadır ($t=-2.015$; $p=0.045$).
- Madde 14.1: Öğrenci bilgilerini girmek uzun zaman almaktadır ($t=2.176$; $p=0.03$).
- Madde 14.5: Devamsızlıkları toplu girmek zor olmakta ve zaman almaktadır ($t=2.209$; $p=0.028$).
- Madde 15.4: Birçok işlemde güvenlik kodu istenmektedir ($t=2.179$; $p=0.03$).

- Madde 16.3: Özellikle 6, 7 ve 8.sınıflar için ders dağılım modülünün eklenmesi gerekmektedir ($t=-2.242$; $p=0.026$).
- Madde 16.4: Sistemde öğrenci sözleşme tutanağının bulunması gerekmektedir ($t=-2.184$; $p=0.03$).
- Madde 16.5: Sistemden diploma kayıt örneği alınması gerekmektedir ($t=-2.472$; $p=0.014$).

Katılımcıların e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri ile ilişkisi hakkında bir yorum yapabilmek amacıyla Tablo 16 oluşturulmuştur.

Tablo 9. Katılımcıların e-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Ortalama Değerleri

Görev	N	Ortalama	P
Kadın	134	3.787	0.926
Erkek	195	3.791	

Tablo 9'daki değerler incelendiğinde e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerin cinsiyete göre değişmediği belirlenmiştir. Nitekim kadın (3.787) ve erkeklerin (3.791) ortalama değerleri birbirlerine oldukça yakın bulunmuştur.

Tablo 10. Katılımcıların e-okul uygulamalarına ilişkin görüşleri

	T	P
12.1 E-Okul Kullanıcı Kılavuzu'nun Yapılacak Tüm İşlemlerde Gerekli Bilgiyi Sağlamaktadır	-0.887	0.376
12.2 E-Okul'da işlem yapılması için tanınan 10 dakikalık bağlantı süresi yetersiz kalmaktadır	-0.953	0.341
12.3 Bilgisayarı iyi kullanamayanlar, e-okul'u kullanmakta zorlanmaktadır	0.485	0.628
12.4 Giriş işlemleri yapılırken ekrandaki uyarılar kullanıcıları yönlendirmektedir	-0.612	0.541
13.1 E-Okul kullanımı kağıt ve mürekkep tüketimini azaltır	0.669	0.504
13.2 E-Okul sayesinde öğrencilerle ilgili gerekli bilgilere kolayca ulaşılmaktadır	-0.362	0.718
13.3 E-Okul'la öğrenci kaydı daha kolay yapılmaktadır	-2.481*	0.014
13.4 E-Okul'la öğrenci nakli daha kolay ve daha kısa sürede olmaktadır	-2.615**	0.004
13.5 E-Okul sayesinde öğrenci notları kısa sürede girilmektedir	-1.608	0.109
13.6 E-Okul sayesinde not ortalamalarının öğretmenler tarafından hesaplanmasına gerek kalmamaktadır	-0.402	0.688

13.7 Tüm notların aynı anda görülebilmesi not verirken öğretmenlere kolaylık sağlamaktadır	-0.024	0.981
13.8 Seçilen derse ve sınıfa göre doldurulması gereken çizelgenin otomatik olarak değişmesi işlemleri kolaylaştırmaktadır	-0.871	0.384
13.9 Girilen bir bilginin tüm belgelere aktarılması birçok işi kolaylaştırmaktadır	-1.343	0.180
13.10 Okula gelmeyen veya gönderilmeyen öğrenciler e-okul sayesinde kolayca tespit edilebilmektedir	-0.488	0.626
13.11 Sınavlarda alınan notların ayrıntılı görülmesi okulun kendini değerlendirmesini sağlamaktadır	-0.861	0.390
13.12 Hesaplamalarda hatanın olmaması işleri kolaylaştırmaktadır	-1.489	0.137
13.13 Sınıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırması zaman ve işgücü kaybını önlemektedir	-0.980	0.328
13.14 Veli bilgilendirme sistemi ile veliler okula gelmeden, çocukları hakkında gerekli bilgilere sahip olmaktadır	-2.294*	0.022
14.1 Öğrenci bilgilerini girmek uzun zaman almaktadır	1.900	0.058
14.2 Öğrenci bilgileri tam ve doğru girilmemektedir	0.562	0.574
14.3 E-Okul'a tam ve doğru girilmeyen bilgiler sorun çıkmasına neden olmaktadır.	2.947**	0.003
14.4 Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı almak sıkıntı yaratmaktadır	2.345*	0.020
14.5 Devamsızlıkları toplu girmek zor olmakta ve zaman almaktadır	-0.201	0.841
14.6 Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır	3.562**	0.000
14.7 Sınav tarihi ile sınav notunun girişleri arasındaki 10 günlük süre yeterli olmamaktadır	2.994**	0.003
15.1 Velilerle ilgili bazı gerekli olmayan bilgiler sisteme girilmektedir.	1.976*	0.049
15.2 Öğrencilerin okuduğu kitaplarla ilgili detaylı bilgiler istenmektedir.	1.735	0.084
15.3 Geniş zaman isteyen bir görev olan proje görevi için ödev tarihi girilmektedir	3.918**	0.000
15.4 Birçok işlemde güvenlik kodu istenmektedir	1.186	0.237
16.1 E-Okul ve kullanımı ile ilgili öğretmen, idareci ve velilerin yeterince bilgilendirilmeleri gerekmektedir	-1.648	0.100
16.2 Dönem sonlarındaki yoğunluk işlemleri aksatmaktadır	-1.968*	0.049
16.3 Özellikle 6, 7 ve 8.sınıflar için ders dağılım modülünün eklenmesi gerekmektedir	-4.229**	0.000
16.4 Sistemde öğrenci sözleşme tutanağının bulunması gerekmektedir	-4.684**	0.000
16.5 Sistemden diploma kayıt örneğinin alınması gerekmektedir	-3.974**	0.000

Tablo 10 a göre $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık gösteren maddeler aşağıda belirtilmiştir.

- Madde 13.3 : E-Okul’la öğrenci kaydı daha kolay yapılmaktadır ($t = -2.481$; $p = 0.014$).
- Madde 13.4 : E-Okul’la öğrenci nakli daha kolay ve daha kısa sürede olmaktadır ($t = -2.615$, $p = 0.004$).
- Madde 13.14: Veli bilgilendirme sistemi ile veliler okula gelmeden çocukları hakkında gerekli bilgilere sahip olmaktadır ($t = -2.294$; $p = 0.022$).
- Madde 14.3: E-Okul’a tam ve doğru girilmeyen bilgiler sorun çıkmasına neden olmaktadır ($t = -2.947$; $p = 0.003$).
- Madde 14.4: Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı almak sıkıntı yaratmaktadır ($t = -2.345$; $p = 0.02$).
- Madde 14.6: Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır ($t = 3.562$; $p = 0.000$).
- Madde 14.7: Sınav tarihi ile sınav notunun girişleri arasındaki 10 günlük süre yeterli olmamaktadır ($t = 2.994$; $p = 0.003$).
- Madde 15.1: Veliler ile ilgili bazı gerekli olmayan bilgiler sisteme girilmektedir ($t = 1.976$; $p = 0.049$).
- Madde 15.3: Geniş zaman isteyen bir görev olan proje görevi için ödev tarihi girilmektedir ($t = 3.918$; $p = 0.000$).
- Madde 16.2: Dönem sonundaki yoğunluk işleri aksatmaktadır ($t = -1.968$; $p = 0.049$).
- Madde 16.3: Özellikle 6, 7 ve 8.sınıflar için ders dağılım modülünün eklenmesi gerekmektedir ($t = -4.229$; $p = 0.000$).
- Madde 16.4: Sistemde öğrenci sözleşme tutanağının bulunması gerekmektedir ($t = -4.684$; $p = 0.000$).
- Madde 16.5: Sistemden diploma kayıt örneğinin alınması gerekmektedir ($t = -3.974$; $p = 0.000$).

Tablo 11. Katılımcıların e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerinin görevleri ile ilişkisi

Görev	N	Ortalama	P
Öğretmen	303	3.788	0.907
Yönetici	26	3.797	

Tablo 11'deki değerler incelendiğinde e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerin yapılan göreve göre değişmediği belirlenmiştir. Nitekim öğretmen (3.788) ve yöneticilerin (3.797) ortalama değerleri birbirlerine oldukça yakın bulunmuştur.

Tablo 12. Branşa Göre Genel Algılamaya Ait Varyant Analizi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1.256	13	0.097	0.708	0.756
Gruplar İçi	42.987	315	0.136		
Toplam	44.243	328			

Tablo 12'de verilen değerler incelendiğinde branşa göre öğretmen ve yöneticilerin e-okul algılamalarına yönelik herhangi bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 13. Kıdeme Göre Genel Algılamaya Ait Varyant Analizi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	0.697	4	0.174	1.297	0.271
Gruplar İçi	43.545	324	0.134		
Toplam	44.243	328			

Tablo 13'de verilen bilgiler ele alındığında öğretmen ve yöneticilere ait kıdemin e-okul algılamaları üzerinde herhangi bir farklılık meydana getirmediği belirlenmiştir ($p>0.05$).

İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul uygulamasına yönelik algı düzeylerinin evde internet bağlantısının olmasına ya da olmamasına göre farklılaşma durumu Tablo 14'de belirtilmiştir.

Tablo 14.

Görev	N	Ortalama	P
Evet	262	3.81	0.038
Hayır	67	3.71	

Tablo 14'de verilen değerler incelendiğinde katılımcıların e-okul algılarının evde internet bağlantısı olma durumuna göre farklılaştığı sonucu elde edilmiştir ($p<0.05$). Ortalamalar arasında elde edilen çok küçük farklılık istatistiksel olarak anlamlı çıkmış olup, buna göre internetin bulunması e-okul algısını etkileyen bir faktör olarak görülmektedir.

Tablo 15. İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul uygulamasına yönelik algı düzeylerinin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almadıklarına göre farklılaşma durumu

Görev	N	Ortalama	P
Evet	308	3.80	0.011
Hayır	21	3.59	

Tablo 15’de verilen değerler incelendiğinde öğretmen ve yöneticilerin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almama durumlarına göre e-okul uygulamalarına ait algılamalarında bir farklılığın ortaya çıktığı görülmektedir ($p<0.05$). Bilgisayar eğitimi almış olan katılımcıların biraz daha yüksek bir ortalama ile e-okul uygulamaları ile ilgili ifadelerle katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

Tablo 16. e-Okul uygulamalarının öğretmen ve yöneticiler tarafından ifade edilen avantajları

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std.Sapma
Madde 1	329	1,00	5,00	4,5593	,77518
Madde 2	329	1,00	5,00	4,4134	,70663
Madde 3	329	2,00	5,00	4,4316	,64560
Madde 4	329	2,00	5,00	4,4468	,66102
Madde 5	329	1,00	5,00	4,5836	,61474
Madde 6	329	1,00	5,00	4,6444	,63292
Madde 7	329	1,00	5,00	4,5350	,76479
Madde 8	329	1,00	5,00	4,5137	,62026
Madde 9	329	1,00	5,00	4,4924	,63972
Madde 10	329	1,00	5,00	4,3526	,76728
Madde 11	329	1,00	5,00	4,3435	,72874
Madde 12	329	2,00	5,00	4,5623	,60226
Madde 13	329	2,00	5,00	4,6626	,57792
Madde 14	329	1,00	5,00	4,2371	,97140

Tablo 16’da verilen bilgiler dikkate alındığında madde 13 olarak ifade edilen “Sınıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırması zaman ve işgücü kaybını önlemektedir” görüşü ilk sırada yer alan avantaj olarak belirlenmiştir. Bunun hemen sonrasında ise, “e-okul sayesinde not ortalamalarının öğretmenler tarafından hesaplanmasına gerek kalmamaktadır” görüşü ön plana çıkmıştır.

Tablo 17. E-Okul uygulamalarının öğretmen ve yöneticiler tarafından ifade edilen dezavantajlarına ait tanımlayıcı istatistikler

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std.Sapma
Madde 1	329	1,00	5,00	2,9088	1,25580
Madde 2	329	1,00	5,00	2,6201	1,13362
Madde 3	329	1,00	5,00	3,2948	1,16922
Madde 4	329	1,00	5,00	3,4863	1,19729
Madde 5	329	1,00	5,00	3,2249	1,16786
Madde 6	329	1,00	5,00	3,7082	1,19193
Madde 7	329	1,00	5,00	3,4833	1,42084

Tablo 17’de belirtilen ve katılımcıların e-okul uygulamalarının dezavantajları yönündeki görüşleri incelendiğinde madde 6 olarak belirtilen “Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır” ifadesi en önemli dezavantaj olarak görülmektedir. Bu durumun hemen ardından madde 4’te ifade edilen “Uygun yazıcının olmadığı durumlarda karne çıktısı almak sıkıntı yaratmaktadır” ifadesi dikkati çekmektedir.

Tartışma ve Yorum

Araştırmanın temel amacı; İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin, 2007 yılı'nın Ocak ayında uygulamaya konulan e-okul uygulamasına yönelik algılarını belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma konumuzla ilgili benzer içerikli bazı araştırmaların yapıldığı görülmüş, bu araştırmaların bizim araştırma konumuzla benzeşik ve farklılık arz eden yönleri aşağıda belirtilmiştir.

Yapılan çalışmada e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerin yapılan göreve göre değişmediği belirlenmiştir (Tablo-16). Bu sonuç, Gültekin (2010)’in yaptığı çalışma sonuçları ile uyumluluk ve benzerlik göstermektedir.

Çalışmamızda öğretmen ve yöneticilere ait kıdemin e-okul algılamaları üzerinde herhangi bir farklılık meydana getirmediği sonucuna ulaşılmıştır (Tablo-16). Bu sonuç, Akar (2009) ve Ersoy (2010)’un yaptığı çalışma sonuçları ile de tamamen farklılık arz etmektedir.

E-Okul uygulamalarına ilişkin görüşlerin cinsiyete göre değişmediği belirlenmiştir (Tablo-16). Bu sonuç, Gültekin (2010)’in yaptığı çalışma sonuçları ile benzerlik gösterirken, Akar (2009) ve Ersoy (2010)’un yaptığı çalışma sonuçları ile de tamamen farklılık göstermektedir.

Katılımcıların daha önce bilgisayar eğitimi alıp almama durumlarına göre e-okul uygulamalarına ait algılamalarında bir farklılığın ortaya çıktığı bulunmuştur (Tablo-16). Bu sonuç, Gültekin (2010)'ın yaptığı çalışma sonuçları ile uyumluluk gösterirken, Akar (2009)'ın yaptığı çalışma sonuçları ile de farklılık göstermektedir.

Katılımcıların çoğunluğu tarafından e-okul kullanıcı kılavuzunun yeterli olduğu ve yapacakları tüm işlemlerde gerekli bilgiyi sağladığı belirtilmiştir (Tablo-7). Bu sonuç, Gültekin (2010)'ın yaptığı çalışma sonuçları ile benzerlik arz etmektedir.

E-Okul işlemlerinin yapılabilmesi için verilen 10 dakikalık bağlantı süresinin katılımcıların çoğunluğu tarafından yetersiz bulunduğu görülmüştür (Tablo-7). Bu sonuç, Akar (2009) ve Gültekin (2010)'ın yaptığı çalışma sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Bizim sonuçları topluca verecek olursak:

Elde edilen bulgular doğrultusunda e-okul uygulamalarına ilişkin görüşlerin yapılan göreve göre değişmediği belirlenmiştir. Nitekim öğretmen ve yöneticilerin ortalama değerleri birbirlerine oldukça yakın bulunmuştur. Bu durumun nedeni olarak yöneticilerin de öğretmen kökenli olması ve öğretmenlerin de özverili çalışmaları ve alanlarına hâkim olmaları olarak gösterilebilir.

Çalışmaya on dört farklı branştan öğretmen ve idareci katılmış olup, elde edilen veriler doğrultusunda branza göre öğretmen ve yöneticilerin e-okul algılamalarına yönelik herhangi bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Çalışmamıza branş değişkeninin e-okul uygulaması ile bir farklılığa sahip olmaması, günümüzdeki tüm branşlardaki öğretmenlerin hemen hemen hepsinin bilgisayar okur-yazarı olmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Öğretmen ve yöneticilere ait kıdemin e-okul algılamaları üzerinde herhangi bir farklılık meydana getirmediği belirlenmiştir ($p>0.05$). Burada kıdemin e-okul uygulamasında farklılaşmalara yol açmamasının nedeni internetin Türkiye’de ve dolayısıyla okullarda yaygınlaşmasının yakın bir zamanda olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların e-okul algılarının evde internet bağlantısı olma durumuna göre farklılaştığı sonucu elde edilmiştir. Ortalamalar arasında elde edilen çok küçük farklılık istatistiksel olarak anlamlı çıkmış olup, buna göre evde internet bağlantısının bulunması e-okul algısını etkileyen bir faktör olarak görülmektedir.

Yapılan çalışmada elde edilen bulgular incelendiğinde, öğretmen ve okul yöneticilerinin daha önce bilgisayar eğitimi alıp almama durumlarına göre e-okul uygulamalarına ait algılamalarında bir farklılığın ortaya çıktığı görülmektedir ($p<0.05$). Bilgisayar eğitimi almış olan katılımcıların biraz daha yüksek bir ortalama ile e-okul uygulamaları ile ilgili ifadelerle katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

Çalışmada elde edilen bilgiler dikkate alındığında, madde 13 olarak ifade edilen “Sı- nıf geçme defteri, not cetveli... gibi belgeleri ortadan kaldırması zaman ve işgücü kaybını önlemektedir” görüşü ilk sırada yer alan avantaj olarak belirlenmiştir.

Yapılan çalışmada katılımcıların e-okul uygulamalarının dezavantajları yönündeki görüşleri incelendiğinde, madde 6 olarak belirtilen “Bazı işlemlerdeki kaydet butonunun yönetici modülünden aktif edilmesi öğretmenlerin işlerini zorlaştırmaktadır” ifadesi en önemli dezavantaj olarak görülmektedir. Yöneticiler açısından ise ele alındığında, okullarda uygun ve yeterli donanımın olmaması e-okul uygulamalarına ait dokümanların elde edilmesi noktasında problem teşkil etmektedir.

Öneriler

1. Öğretmen ve yöneticilerin evlerindeki internet bağlantı hizmetlerinin Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı arasında yapılacak olan bir protokolle daha uygun ücretlerle karşılanması sağlanabilir.
2. Okullardaki araç-gereç ve donanım eksikliklerinin giderilmesi noktasında ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmalı ve amaca hizmet edecek araç-gereç ve donanımlar temin edilmelidir.
3. Milli Eğitim Bakanlığınca okul yöneticileri ve öğretmenlerin bilgisayar okur-yazarı olmaları ve mevcut durumlarını geliştirici bilgisayar ve internet kullanım kursları düzenlenmelidir.
4. İl Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesinde bulunan İLSİS yönetici ve yetkilileri, belirli dönemlerde okul yöneticisi ve öğretmenlerle toplantılar düzenleyerek e-okul uygulaması ile ilgili karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri noktasında bilgi alış verişleri yapıp sonuçlar Milli Eğitim Bakanlığına rapor edilmelidir.
5. E-Okul uygulamasında işlem yapılması için tanınan 10 dakikalık bağlantı süresinin yetersiz kalmasından hareketle Milli Eğitim Bakanlığınca bu sürenin arttırılması sağlanabilir.
6. Bu çalışma Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm Türkiye’de uygulanıp elde edilecek sonuçlara göre gerekli tedbirler alınabilir.

Kaynakça

- Akar, H. (2002). “E-Okul Uygulamasının Başarısına Yönelik İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerin Görüşleri” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akkoyunlu, B. (1995). “Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü”, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Altun, A. (2001). “Öğretmen Adaylarının İnternete Yönelik Tutumları. Eğitim ve Bilim Dergisi”, Cilt 28, Sayı:127, Ankara: TED Yayınları.
- Başaran, İ.E. (1996). “Eğitim Yönetimi”, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Bingöl, D. (1998). “İnsan Kaynakları Yönetimi” İstanbul: Beta Yayın Dağıtım A.Ş.

http://www.meb.gov.tr/ADSL/adsl_index.html. Erişim Tarihi: 08.10.2010.

Erdoğan, İ. (2000). “Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği”, İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Ertekin, Y. (1993). “Stres ve Yönetim”, Ankara: TODAİE Yayınları.

Gültekin, N. (2010). “Öğretmen ve İdarecilerin E-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karasar, N. (2003). “Bilimsel Araştırma Yöntemi”, Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kılıç, E. Karadeniz, Ş. Karataş, S. (2003). “İnternet Destekli Yapıcı Öğrenme Ortamları”, Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2010), Ankara: “E-Okul Kullanım Kılavuzu”.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). Ankara: “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği”.

Milli Eğitim Bakanlığı Ankara: (2007) tarih ve 15709 sayılı genelge.

Mortaş, R. (2008). “Bilgi Teknolojileri Kullanımının Mesleki Verimlilik Üzerine Etkisi: Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü Öğretmenleri Üzerinde Bir Uygulama”, Konya: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Oğuzertem-Alptekin, Y. (2001) “Eğitim İçin İnternet, İnternet İçin Eğitim: s.26. Elektrom İletişim Ve Etik”, Bilgi ve Toplum.

Taymaz, H. (2000). “İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Yöneticileri İçin Okul Yönetimi”, Beşinci Basım, Ankara: Pegem A Yayıncılık.